

07.04.2026

50/00.01.06/202607.04.2026

Sitowise Oy/Otto Bigler
Linnoitustie 6 D
02600 Espoo

Viite Lausuntopyyntö, 9.2.2026 (12029863)

Asia HEINÄVESI, JOENSUU, KONTIOLAHTI, LIPERI, lausunto inventointitarpeesta Fingrid Oyj:n 400+110 kilovoltin voimajohtolinjalla Huutokosken ja Kontiolahden sähköaseman välillä

Sitowise Oy pyytää Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Joroisten Huutokosken ja Kontiolahden sähköaseman välille suunnitteilla olevan Fingrid Oyj:n 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen arkeologisen inventoinnin tarpeesta. Hankealue sijoittuu Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakuntien alueelle. Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo ottaa kantaa hankkeen inventointitarpeesta oman toimialueensa (Kontiolahti, Joensuu, Liperi ja Heinävesi) osalta.

Heinävedellä ja Liperissä voimajohto sijoittuu suurelta osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon paikalle siten, että voimajohtoalue levenee yhteensä noin 16 metriä. Heinävedellä ja Liperissä voimalinja liikkuu uudessa maastokäytävässä, jolloin uutta johtoaluetta syntyy noin 62 metriä. Heinäveden vaihtoehtoisella reitillä, Liperin itäosissa sekä lähes kokonaisuudessaan Joensuussa ja Kontiolahdella voimajohto sijoittuu nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle paikoin sen eteläpuolelle ja paikoin pohjoispuolelle. Kaikkiaan uutta johtokäytävää muodostuu hankkeen aikana noin 25 kilometrin mittaiselle matkalle.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on tutustunut lausuntopyynnön liitteenä toimitettuun aineistoon ja toteaa saamiensa tietojen perusteella seuraavaa.

Voimajohtoreitin arkeologinen inventointi on toteutettu vuonna 2010 (Mikroliitti Oy). Inventointialue on pääpiirteittäin sama kuin nyt suunniteltu voimajohtoreitti lukuun ottamatta suunniteltuja uusia maastokäytäviä. Lisäksi voimajohtokäytävää sivuavia arkeologisia selvityksiä on suoritettu Kontiolahden sähköaseman ympäristössä (Mikroliitti Oy, 2012 ja 2016) sekä Pärnävaaran alueella (Maanala Oy, 2023). Inventointitietojen perusteella voimajohtolinjalta tai sen välittömästä läheisyydestä tunnetaan useita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, kuten Kontiolahden sähköaseman ympäristössä sijaitsevat historiallisen ajan hiilimiilut ja tervahaudat Susisalo 1 (1000017712), Susisalo 2 (1000055577) ja Susisalo 3 (1000055585) sekä toisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus Törmä (1000017707).

Lisäksi vuonna 2025 muinaisjäännösrekisteriin on viety tuhansia Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineistosta tekoölyavusteisesti tunnistettuja havaintokohteita. Havaintokohteet edustavat todennäköisiä kiinteitä muinaisjäännöksiä kuten tervahautoja tai hiilimiiluja, joiden ominaisuuksia ei kuitenkaan yleensä ole mahdollista määrittää ilman maastotarkastusta. Hanketta koskevalla alueella havaintokohteita sijaitsee

ainakin Liperin Välikankaan ja Käsämän alueella (Porosuo, 1000093003; Kaivanto 2, 1000093036 sekä Ruumenlampi 2, 1000093167). Ajantasaista tietoa hankealueen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteista on luettavissa osoitteessa <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/>.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo edellyttää, että ennen hankkeen toteuttamista tulee voimajohtolinjalla suorittaa arkeologinen inventointi niiltä osin, kun se poikkeaa uuteen maastokäytävään tai koskettaa maastossa tarkastamattomia havaintokohteita. Selvityksen tulee kattaa noin 100 metrin levyinen kaista voimajohdon keskilinjan molemmin puolin ja sen tulee huomioida niin kuivalla maalla kuin saarissa sijaitsevat kohteet sekä mahdollinen vedenalainen arkeologinen kulttuuriperintö.

Selvityksen suorittaa arkeologin koulutuksen saanut konsultti, joka laatii tutkimustuloksista Suomen arkeologisten kenttätöohjeiden mukaisen raportin karttoineen ja kuvineen. Raportin kattavuuden arvioi Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo. Museon on mahdollista ottaa tarkempaa kantaa hankkeen vaikutuksista arkeologiselle kulttuuriperinnölle vasta, kun sillä on käytössään selvityksestä laadittu raportti. Lista arkeologisia kenttäpalveluita tarjoavista konsulteista löytyy osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>.

Yhteyshenkilönne Pohjois-Karjalan alueellisessa vastuumuseossa on arkeologi Ville Hakamäki (ville.hakamaki@joensuu.fi).

Intendentti

Mikko Westman

Arkeologi

Ville Hakamäki

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamossa.

JAKELU

Museovirasto
Maanomistaja